

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ד, 2014
מספר השאלון: 208,900421

ת נ"ך

לבתי ספר עצמאיים

3 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, דברים)	—	(6×9)	—	54 נקודות
פרק שני	—	בקיאות בספר בראשית	—	(1×8)	—	8 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בנביאים ראשונים				
	—	(שופטים, שמואל א, שמואל ב)	—	(1×14)	—	14 נקודות
פרק רביעי	—	עיון בנביאים אחרונים ובכתובים	—	(4×6)	—	24 נקודות
		סה"כ	—			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק הרביעי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

המשך מעבר לדף ◀

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (54 נקודות)

ענה על שש מהשאלות 1-7 (לכל שאלה — 9 נקודות. לכל סעיף — 3 נקודות).

1. בראשית, י"ב, א'-ה'.

א. "אל הארץ אשר אֶרְאֶךָ" (פסוק א').

לפי רש"י, מדוע לא גילה ה' לאברהם מיד באיזו ארץ מדובר? כתוב סיבה אַחַת.

ב. הסבר לפי רש"י את הביטויים האלה: "וְהָיָה בְרָכָה" (פסוק ב'); "וּבְרָכְוּ בְךָ" (פסוק ג').

ג. "ואת הנפש אשר עשו בְּחָרָן" (פסוק ה').

כתוב הסבר אַחַד של רש"י לדברים אלה (פשט אַנ דרש).

2. בראשית, י"ט, א'-ד'.

א. "ויבאו שני המלאכים סְדֹמָה" (פסוק א').

לפי רש"י, מהי המטרה שֶלְשָׁמָה הגיעו שני המלאכים לסדום, ומדוע לא הגיע לשם המלאך

השלישי שהיה אצל אברהם?

ב. "ולינו ורחצו רגליכם" (פסוק ב').

רש"י: "וכי דרכן של בני אדם ללון תחילה ואחר כך לרחוץ?"

מהי התשובה של רש"י על שאלתו?

ג. "נִסְבּוּ עַל הַבַּיִת מִנֶּעֶר וְעַד זָקֵן כָּל הָעָם מִקְצָה" (פסוק ד').

לפי רש"י, מה רצתה התורה להדגיש בדברים אלה?

3. בראשית, כ"ג, א'-ד'.

א. "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (פסוק א').

רש"י: "נכתב 'שנה' בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו".

מה נדרש בכל כלל?

ב. "בְּקֶרֶת אַרְבַּע הוּא חֲבֵרוֹן" (פסוק ב').

מדוע נקראה חברון "קרית ארבע"? כתוב את שני הפירושים של רש"י.

ג. "גֵר וְתוֹשֵׁב אֲנִי עִמָּכֶם" (פסוק ד').

לפי רש"י, איך ייתכן כי אברהם היה גם "גֵר" וגם "תושב"? הסבר לפי הפשט אַנ דרש.

4. דברים, א', י"ב-י"ז.

- א. "טַרְחַכֶּם מִשְׁאָכֶם וּרִיבְכֶם" (פסוק י"ב).
הסבר בלשונך את שלוש המילים האלה, על פי רש"י.
- ב. עיין בפסוק י"ג ובפסוק ט"ו.
מה ההבדל בין התכנון של משה ובין הביצוע? לפי רש"י, מה גרם להבדל זה?
- ג. "לא תכירו פנים במשפט" (פסוק י"ז).
לפי רש"י, מהו התוכן של ציווי זה, ולמי הוא מופנה?

5. דברים, ו', ד'-ז'.

- א. ה' אלקינו ה' אחד" (פסוק ד').
מהו ההסבר של רש"י לחזרה על שם ה' בפסוק זה?
- ב. "ואהבת... בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (פסוק ה').
לפי רש"י, הסבר את שלושת הביטויים המודגשים.
- ג. "וּשְׁנַנְתֶּם" (פסוק ז').
הסבר את הציווי הזה לפי רש"י, וכתוב את המשמעות של המילה "ושננתם".

6. דברים, ז', י"ז-כ"ב.

- א. מהו הפירוש של רש"י למילה "כי" שבפסוק י"ז? הסבר את פסוקים י"ז-י"ח לפי פירושו.
- ב. "הַמִּסֹּת... והאותות והמפתים והיד החזקה והזרע הנטויה" (פסוק י"ט).
הסבר או הדגם שלושה מן הביטויים או המילים האלה, לפי רש"י.
- ג. "כִּן תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה" (פסוק כ"ב).
רש"י שואל: "והלוא אם עושים רצונו של מקום אין מתייראים מן החיה?"
מהי התשובה של רש"י על שאלתו?

7. דברים, י"ב, כ'-כ"ג.

- א. "כי ירחיב ה'... בכל אֲנֹת נפשך תֹּאכַל בשר" (פסוק כ').
לפי רש"י, מה היו צריכים בני ישראל לעשות בַּמִּדְבָּר כדי שיוכלו לאכול בשר בהמה?
- ב. "כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' " (פסוק כ"א).
לפי רש"י, מה נצטוו בני ישראל לעשות כדי שיוכלו לאכול בשר בהמה?
- ג. "רק חֶזֶק לבלתי אֲכַל הַדָּם" (פסוק כ"ג).
לפי רש"י, מדוע הדגישה התורה "חזק" באיסור זה? כתוב פירוש אחד.

פרק שני — בקיאות בספר בראשית (8 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.
בחר בשמונה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב לידה על מה או על מי נאמרו הדברים (לכל סעיף — נקודה אחת).

- א. "תאווה הוא לעינים ונחמד... להשכיל".
- ב. "תחתים שנים ושלשים תעשה".
- ג. "הנה ברכתי אתו והפריתי אתו והרביתי אתו במאד מאד".
- ד. "ויגדל האיש... הלוח וגדל עד כי גדל מאד".
- ה. "כי מכרנו ויאכל גם אכול את כספנו".
- ו. "ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור".
- ז. "שמעתי אמרים נלכה דתִינה".
- ח. "הקטן את אבינו היום והאחד איננו".
- ט. "ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה".
- י. "ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם".

פרק שלישי — בקיאות בנביאים ראשונים (שופטים, שמואל א, שמואל ב) (14 נקודות)

ענה על שאלה 9.

9. לפניך תשעה סעיפים (א-ט), ובהם קטעי פסוקים.
בחר בשבעה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב לידה על מי נאמרו הדברים (לכל סעיף — 2 נקודות).

- א. "ויהי לו שלשים בנים רכבים על שלשים עֲרִים".
- ב. "וּנְלַחֲמֶתָ בְּבִנִי וְהִיִּית לָנוּ לְרֹאשׁ לְכָל יִשְׂרָאֵל גִּלְעָד".
- ג. "וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת. וַיִּגַּד לָהּ אֵת כָּל לְבוֹ".
- ד. "וַתִּשְׁמַע אֶת הַשְּׁמוּעָה... וַתִּכְרַע וַתִּלָּד כִּי נִהְפְּכוּ עָלֶיהָ צָרִיה".
- ה. "הִנֵּה עֲבָרִים יֵצְאִים מִן הַחֲרִים אֲשֶׁר הִתְחַבְּאוּ שָׁם".
- ו. "וַיִּבְחַר לוֹ חֲמֹשֶׁה חֲלָקֵי אַבְנִים מִן הַנַּחַל".
- ז. "וַיִּשֶׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל... אֲבִיר הָרָעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל".
- ח. "וַיִּשְׁלַח... מַלְאָכִים אֶל דָּוִד וְעַצֵּי אֲרָזִים וְחֲרָשֵׁי עֵץ וְחֲרָשֵׁי אֲבֵן קִיר".
- ט. "הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יֵשִׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת מַמְלַכּוֹת אֲבִי".

פרק רביעי — עיון בנביאים אחרונים ובכתובים (24 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 10-14 (לכל שאלה — 6 נקודות; לכל סעיף — 2 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

10. ישעיה, א', י'-י"ז.

א. "שמעו דבר ה' קציני סדום" (פסוק י').

את מי הנביא מכנה "קציני סדום", ומדוע הוא מכנה אותם כך?

ב. עיין בפסוקים י"א-ט"ו.

ציין שני מעשים שהנביא מוכיח את העם על עשייתם, וכתוב מדוע הוא מוכיח אותם על מעשים אלה.

ג. באר: "למדו היטב" (פסוק י"ז); "ריבו אלמנה" (פסוק י"ז).

11. ישעיה, נ"א, א'-ג'.

א. הסבר את הקשר בין פסוק א' לפסוק ב'.

ב. לשם מה הנביא מזכיר בנבואת נחמה את אברהם?

ג. הסבר את הנחמה "כי נחם ה' ציון נחם כל חרבתי" (פסוק ג').

12. יחזקאל, י"ח, א'-ט'.

א. הסבר את המשל "אבות יאכלו בשר וכו'" ואת טענת העם על פי הנמשל.

ב. מהי תשובת הנביא על טענת העם שהסברת בסעיף א'?

ג. "ואיש כי יהיה צדיק" (פסוק ה').

אילו מעשים שבין אדם לחברו מזכים בתואר "צדיק"? כתוב שלושה מעשים, על פי פסוקים ה'-ח'.

13. תהלים, כ'.

- א. מיהו משורר המזמור, ומהו "יום צרה" המוזכר בדבריו?
- ב. הסבר את פסוק ד'.
- ג. "עתה ידעתי כי הושיע ה' משיח" (פסוק ז').
- מיהו ה"משיח" המוזכר בפסוק, ומהי ה"ישועה" המוזכרת בו?

14. תהלים, קל"ז.

- א. "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו" (פסוק א').
- באיזו תקופה המזמור עוסק, ומי הם הדוברים בפסוקים א'-ד'?
- ב. "תלינו כְּנֹרוֹתֵינוּ" (פסוק ב').
- על מה תלו את הכינורות, ומדוע עשו זאת?
- ג. "אם אשכחך ירושלם וגו' " (פסוקים ה'-ו').
- מתי יש להזכיר את ירושלים, ומה ראוי שיקרה למי שישכח להזכיר אותה?

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך